

Kristian Tvillings prædiken pinsedag

Taler

Kristian Tvilling
Sognepræst

Dato

28. maj 2023

Sted

Virum Kirke

Omstændigheder

Prædikenen er optaget d. 19. april 2023, men sendt i programmet *Gudstjenesten* på DR1 d. 28. maj 2023 svarende til pinsedag.

Prædikentekst

Johannesevangeliet kapitel 14, vers 22-31

Salmer

I al sin glans nu stråler solen
Talsmand, som på jorderige
Det dufter lysegrønt af græs

1 Det er kirkens fødselsdag, og vi fejrer, at disciplene modtog Helligånden. De blev beåndet – det, som med et latinsk ord hedder inspireret – og den inspiration satte gang i en kæmpe bevægelse, der er den direkte årsag til, at vi er samlet i dag.

5 For mange kan talen om ånd – og måske ikke mindst Helligånden – måske nok lyde lidt fremmedartet. Men inspiration kender vi forhåbentlig alle sammen til.

Og selvom der kan findes flere forskellige kilder til inspirationen, er selve
10 fænomenet det samme.

Der er det særlige ved inspiration, at det altid sætter gang i en bevægelse. Bliver man voldsomt inspireret, kan det simpelthen være svært at sidde stille og foretage sig ingenting.

15 Vi kender det, hvis vi har hørt et inspirerende foredrag, og vi, så snart foredraget er forbi, bliver fyldt af en stor trang til at gå op og tale med foredragsholderen, læse hendes seneste bog eller tænke videre over det emne, hun talte om. Man hører aldrig et foredrag og tænker: Hold da op, det var inspirerende – jeg tror jeg vil smide mig på sofaen og se fjernsyn i en uge.
20

Nej, når vi bliver inspireret, sætter det noget i gang – vi bliver grebet af begejstring (det gamle danske ord for inspiration) – og så skal der ske noget.

25 Og den bevægelse, som inspiration og begejstring sætter i gang, handler altid om
ånd.

Ånd er det, der forbinder os – som kan sætte os i forbindelse med hinanden og
med alt det, der er større end os selv.

30

Det modsatte kender vi også. Hvem har ikke haft en kedelig lærer eller hørt et
tørt foredrag – eller for den sags skyld en dødsyg prædiken. Så skabes der ikke
nogen forbindelse med tilhørerne, og emnet kan være nok så spændende –
budskabet når aldrig frem. Omvendt kan en dygtig formidler tale om noget, der
35 som udgangspunkt ikke interesserer os en døjt, og pludselig vække en glødende
interesse.

En formidling, der ikke sætter noget i gang i os, er åndløs – mens en begejstret
og begejstrende formidling kan være *åndeløs*. Vi sidder helt ude på kanten af
40 stolen og suger det hele til os.

Skal man formidle en forståelse af noget, kræver det ånd. Ellers når forståelsen
ikke frem.

45 I kunstens verden forholder det sig på samme måde, selvom det her ikke drejer
sig om en bestemt sag, som man kan begribe og formulere. Hvis man kunne det,
ville man måske slet ikke have noget, der hed kunst.

Storm P. har en tegning, hvor en mand står og betragter et abstrakt maleri og
50 siger: ”Jeg forstår det ikke.” Kunstneren svarer: ”Jamen, der er ikke noget at
forstå”. ”Nah, så forstår jeg det bedre”, siger manden. Kunsten unddrager sig
forstanden, men kan alligevel sætte noget i gang – tanker, man aldrig før havde
gjort sig, følelser, der pludselig overrumpler en, et nyt syn på noget, man troede,
man kendte.

55

Også i kunsten er der ånd. Den kan sætte noget i gang hos os, den kan inspirere,
begejstre og sætte os i bevægelse.

Jeg sagde før, at ånd er det, der sætter os i forbindelse med hinanden og det, der
60 er større. Og her er der én kommunikationsform – eller kunstart, om man vil –
der overgår alle andre, nemlig musikken.

65 Ved en koncert forholder det sig præcis ligesom til et foredrag. Spiller musikerne
uden ånd – evner de ikke at forbinde sig med tilhørerne – ja, så kan de være nok
så teknisk dygtige på deres instrumenter – det når aldrig rigtig ud til publikum,
det kommer dem ikke ved.

70 Er musikerne derimod grebet af ånden, bliver publikum også begejstret – og når
det går rigtig højt, kan der ske det, som *jeg* i hvert fald ikke har oplevet i nogen
anden sammenhæng: Man kan opleve, at man bliver ét med både musikere og
resten af publikum. Pludselig bliver man én stor organisme, der deler
begejstringen over de toner, man hører. *Det* er ånd!

75 Det behøver med andre ord ikke at være så sært, når vi taler om ånd. Vi kender
det nemlig udmærket.

Vi kender til at blive inspireret og begejstret. Vi kender til, at ånd kan sætte os i
bevægelse og skabe fællesskab, og vi kender til, at ånd skaber forståelse og
80 indsig.

Og det er alt det, pinsen handler om.

85 Helligånden *vil* os noget – og i første omgang handler det om forståelse.

En gang imellem er jeg stødt på mennesker, der erklærer, at de har sat sig for at
læse hele Bibelen, fordi de gerne vil vide noget mere om kristendommen. Men
det kan være en rigtig dårlig ide – især hvis man ikke har nogen forudsætninger
for det eller har adgang til kyndig vejledning.

90 Bibelen rummer mange spændende fortællinger og dybe indsigter – men den
indeholder også en masse selvmodsigelser og røverhistorier. Og her er det ikke
nok at forstå sproget, man må også forstå ånden i ordene.

95 Læser man bare hele Bibelen bogstaveligt, som om det var en videnskabelig
artikel, en historisk beretning eller for den sags skyld en kogebog – så går man
galt i byen og kommer næppe frem til nogen forståelse af kristendommen. Nej,
så ville det være langt bedre at gå i kirke. Her er der nemlig mere ånd, end der er i
en bog.

100

Og der skal ånd til, før vi forstår fortællingerne. Der er ånd i ordene, og læser man ordene åndløst, kommer man aldrig frem til en forståelse.

105 Der er *altid* ånd i ordene – også når vi taler med hinanden. Og forstår vi kun ordene og ikke ånden, de er sagt i – så kommer det til misforståelser.

Engang sad jeg i et S-tog og så to gamle venner, der stødte tilfældigt på hinanden. ”Hej med dig, din gamle idiot”, sagde den ene. Det er jo en grov
110 fornærmelse, hvis man kun forstår selve ordene – men vennen forstod *ånden*, de var sagt i og var derfor tydeligvis ikke i tvivl om, at der var tale om en kærlighedserklæring.

På samme måde indeholder Bibelen sentenser og fortællinger, der kan
115 forekomme mærkværdige, uforståelige, dystre eller endda bizarre. Men forstår vi ånden, de er skrevet i, indser vi, at det er én stor kærlighedserklæring til os.

Vi kan fejre, at Jesus bliver født til jul, vi kan fejre, at han dør og opstår til påske – men ingen af delene giver rigtig mening uden pinsen.

120 Det er her, vi får ånden, der kan hjælpe os med forståelsen. Og det er vel at mærke en forståelse, der skal omsættes i liv og handling.

Helligånden vil os noget. Den vil skabe en forståelse, der sætter os i bevægelse –
125 bevæge os ud til fællesskab med hinanden – sende os ud at vise, at liv og kærlighed er stærkere end død og had.

Amen.

130

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

135

Tags

Første tekstrække, Pinsedag, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/kristian-tvillings-praediken-pinsedag>